

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE
Komisija za varstvo gorske narave

VGN
Varuhi Gorske Narave
SEMINARSKA NALOGA GENERACIJA 2025
Avtor : _ Primož Juvan B.Sc.Eng. Arborist _
Planinsko Društvo Kranjska Gora
Mentor : Prof. Marjeta Keršič Svetel

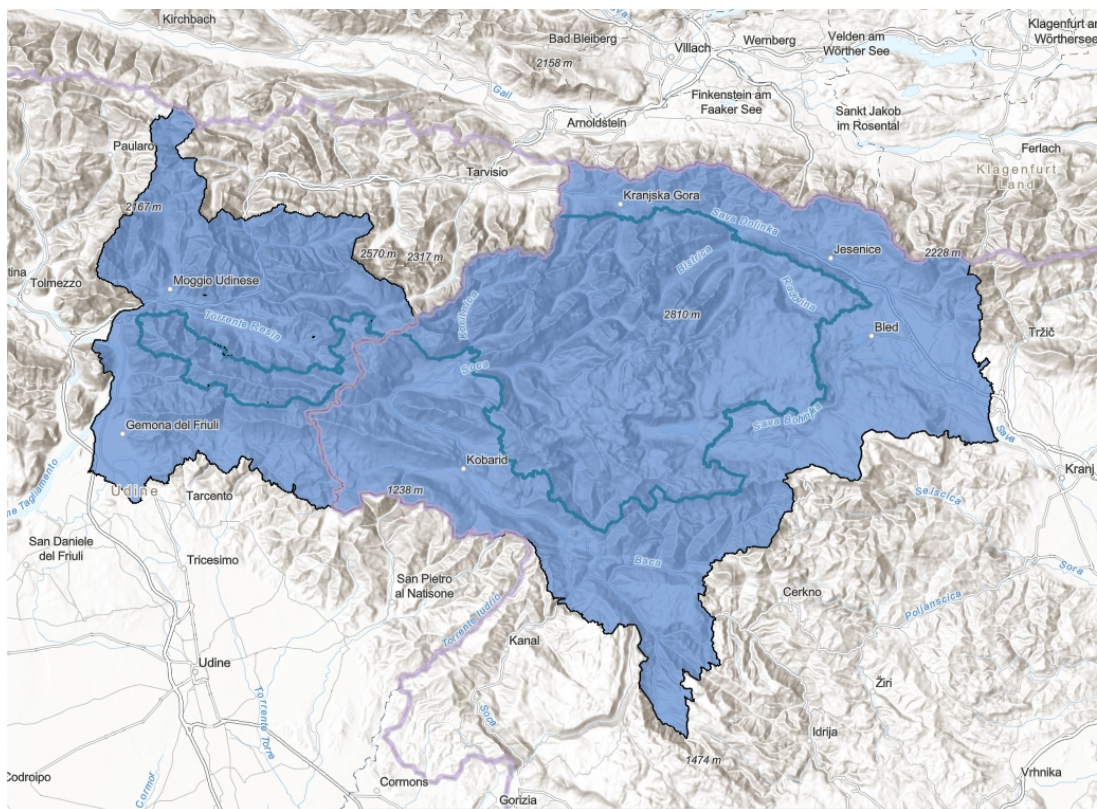
VPLIVNO OBMOČJE TNP
&
OBČINSKI ODLOK O VAROVANJU OKOLJA - PREPOVED INVAZIVNIH
TUJERODNIH RASTLINSKIH VRST V BIOSFERNEM OBMOČJU TNP
OBČINE KRANJSKA GORA

1. VPLIVNO OBMOČJE in definicija meje varovanja in ukrepov prepovedi

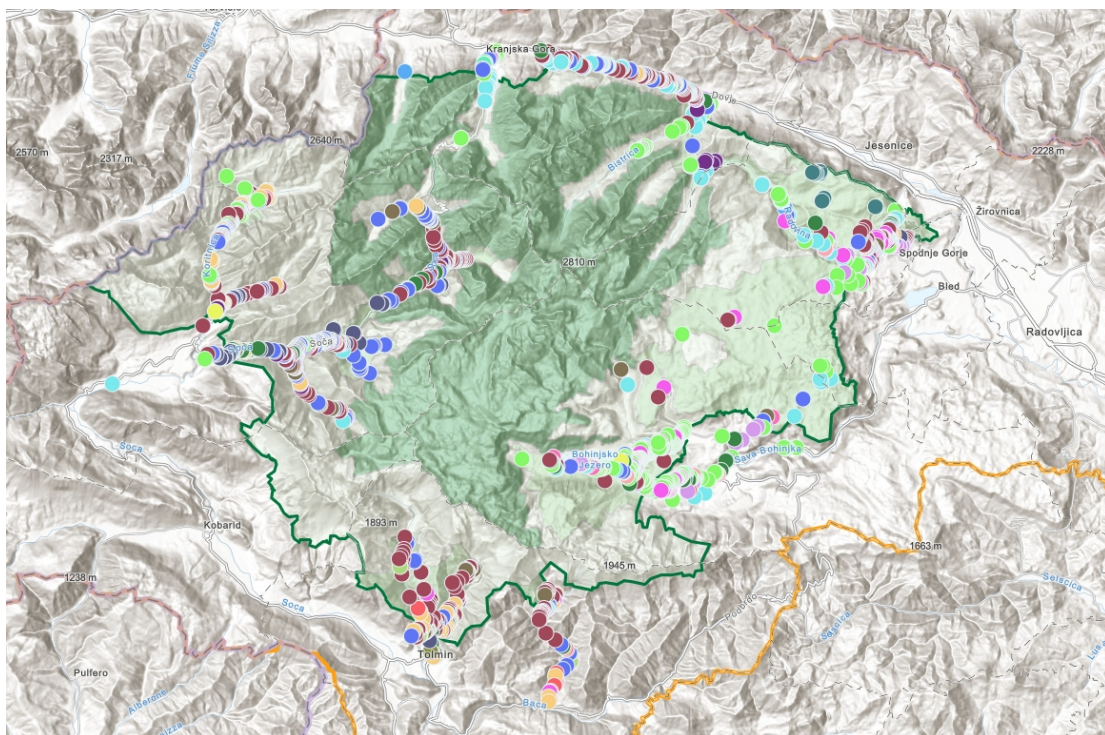
Ali ima Triglavski Narodni Park svoje vplivno območje in kako ga zavod definira. TNP sam nima direktno definiranega vplivnega območja. **Vplivno območje je TNP pridobilo z Biosfernim območjem, ki sedaj spada pod svetovno dediščino UNESCO**, s programom MAB mreže svetovnih biosfernih območij zaščite kar pa velja že leto in pol. Biosferno območje TNP in zanj značilno pa je, da vzdržuje ravnovesje med ljudmi in naravo, med biotsko pestrostjo in trajnostnim razvojem, z ohranjanjem kulturnih vrednot. Program MAB predpisuje delitev biosfernega območja na **osrednje, robno in prehodno območje**. Osrednje in robno območje Julijskih Alp sta že določena z Zakonom o Triglavskem narodnem parku, prehodno območje pa zajema širši del Julijskih Alp do meje biosfernega območja. **Vplivno območje Triglavskega Narodnega Parka je Biosferno območje TNP, ki ne leži direktno znotraj omenjene meje in je tako prehodno območje!** Sem spadajo občine Bled, Bohinj, Bovec, Gorje, Jesenice, Kobarid, Kranjska Gora, Radovljica, Tolmin in Žirovnica. Zraven pa je še po novem Italijanski del Julijskih Alp. Predlagatelj in upravljavec biosfernega območja TNP je javni zavod Triglavski Narodni Park. Glede na to je postavitve vplivnega območja na zunanje meje biosfernega območja TNP. Občina Kranjska Gora leži celotna v območju biosfernega območja TNP. **Biosferno območje je ustvarjeno na podlagi podpisane deklaracije s strani obstoječih občin in TNP. S podpisom so se občine zavezale, da bodo varovale Biosferno območje za naslednje generacije. Vsakršno negiranje tega dejstva je korak v smer kršenja pristopne pogodbe. Torej neukrepanje občin na področju invazivk pomeni kršenje deklaracij varovanja zaščenega območja narave! Vse zgoraj omenjene občine so tudi podpisnice ALPSKE KONVENCIJE, s katero so se zavezale, da ne bodo naseljevale tujerodnih rastlin, ki ne živijo tu in z zasaditvami pomagale avtohtonim habitatom!**

Naloga je zato zelo kritična, realna in brez opravičil, saj se ne ukrepa. **OPREDELITEV GRE NA PODROČJE RASTLINSKIH VRST.** Zakon o TNP govori o prepovedi vnosa tujerodnih vrst in prav tako o raznosu gensko spremenjenih organizmov v okolje, kar sta bistvena dva člena namena te seminarske naloge, če delamo na zaščiti biodiverzitete! Glede na vnos tujerodnih rastlinskih vrst na območje je na meji biosfernega območja prepoved vnosa vseh invazivnih tujerodnih vrst. Delo na zaščiti je potrebno postaviti v vplivno območje, saj že sedaj nekatere invazivke močno posegajo v območje TNP. Torej striktna prepoved gojenja invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst izven meje TNP in do meje biosfernega območja. **Invazivke so se že razširile v park iz vseh smeri občinskih področij, ki ni direktno v parku. Če ni potrebne zakonodaje to še ne opravičuje vnosa invazivk preko svojega območja!** Zato bi moral občinski odlok o varovanju narave s področja invazivnih tujerodnih vrst drastično posegati v sajenje in prepoved gojenja vseh tujerodnih rastlinskih vrst, ki so na seznamih invazivnih vrst. Nespametno sajenje po občinskih in privat parcelah ne omogoča varovanja avtohtone flore in favne ter že močno ogroža Triglavski Narodni Park in avtohtone vrste tudi izven njega. Zato se je Občina Kranjska Gora v programu naslednjih 10 let turizma že zavezala za odstranitev 70% vseh invazivnih elementov v okolju. **TNP govori tako da 10 letni monitoring invazivk v TNP sporoča, da se pojavljajo nova žarišča neglede na ozaveščanje! Veliko je spontane naselitve veliko pa je tudi poseganja v naravo. Deluje veljavna uredba EU 1143/2014, ki pa ne opredeli vseh invazivk. Trenutni naporji so v smeri hitrega odkrivanja in odstranitve ITV, ker z nekaterimi splošno razširjenimi težko učinkovito ukrepajo. Najbolj se ITV širijo pa s prenosom zemljine.**

Torej situacija je na terenu zelo slaba in resna, zato so potrebni koreniti ukrepi že včeraj! Zato spodaj opredeljujem potrebno zakonodajo za postavitve zakona in ali odloka prepotrebnega za ukrepanje. Po moji dobri ozaveščenosti in profesionalni strokovnosti, se bom poizkušal približati bistvu in s primeri dokazati problematiko na terenu vsakdana ter poizkušati to tu predstaviti tudi strokovnemu kadru na področju delovanja. Vsekakor pa tudi sam ne vem vsega in verjetno sem tu izpustil.

Biosferno območje Julijske Alpe

Trenutna situacija vnosa tujerodnih rastlinskih vrst v TNP

2. PRAVNA PODLAGA Seznam za prepoved vseh invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO5487>

Zakon o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1)

Uradni list RS, št. **52/10, 46/14** – ZON-C, **60/17, 82/20** in **18/23** – ZDU-10

13. člen splošni varstveni režim v narodnem parku. Na območju narodnega parka je prepovedano:

5. naseljevati ali gojiti rastline ali živali tujerodnih prostoživečih vrst;

9. delati z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtem sistemu, jih sproščati v okolje in uporabljati;

<https://www.tnp.si/sl/park/narava/tujerodne-vrste/opozorilni-seznam-tujerodnih-rastlinskih-vrst/>
TNP opozorilni seznam

<https://www.tnp.si/sl/park/narava/tujerodne-vrste/#rastline>

TNP mapiran seznam tujerodnih vrst rastočih že v parku v nasprotju z zakonom

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO1600>

<https://zrsvn-varstvonarave.si/>

Zavod za varstvo narave Republike Slovenije je zavod katerega poslanstvo je ZON zakon o ohranjanju narave in ima oddelke za preprečevanje širjenja tujerodnih invazivnih vrst.

Določa ukrepe ohranjanja biotske raznovrstnosti in sistem varstva naravnih vrednot z namenom prispevati k ohranjanju narave. Zakon v 17. členu določa, da je naseljevanje rastlin ali živali tujerodnih vrst prepovedano. Naselitev se lahko izjemoma dovoli, če se v postopku presoje tveganja za naravo ugotovi, da poseg ne bo ogrozil naravnega ravnovesja ali sestavin biotske raznovrstnosti.

V členih 160, 160a, 161, 161a, 161b, 161c zakon govori o kazenskih sankcijah ...

<https://invazivne-tujerodne-vrste.si/prva/aktivnosti/zakonodaja/>

https://www.invazivke.si/vrste_seznam.aspx

V program projekta LIFE ARTEMIS je bilo vložen davkoplačevalski denar in sredstva EU in rezultat je trenutna aplikacija in internetna stran ter ozaveščanje javnosti. Na podlagi tega smo pridobili prepotreben seznam s katerega črpamo informacije. Vsaka rastlinska vrsta, ki je prišla na seznam je predmet obravnave in prepovedi v novem občinskem odloku, prav tako še vsaka, ki še pride na ta seznam.

https://www.cipra.org/sl/cipra?set_language=sl

CIPRA je neodvisna nevladna in neprofitna krovna organizacija, ki si že od leta 1952 prizadeva za varstvo in trajnostni razvoj Alp. Povezuje Francijo, Italijo, Švico, Nemčijo, Avstrijo in Slovenijo. Alpsko konvencijo smo si močno želeli že pred njenim nastankom, zdaj pa si želimo, da bi se v celoti uresničila.

<https://www.gov.si teme/alpska-konvencija/>

Konvencija o varstvu ALP

17. Člen Prepoved naseljevanja določa: Pogodbenice zagotavljajo, da prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst ne bodo naseljevale na tista območja, na katerih se v do zdaj znani preteklosti niso naravno pojavljale. Mogoče je predvideti izjeme, če je tako naseljevanje potrebno za določene rabe in ne bo negativno učinkovalo na naravo in krajino.

Poleg Alpske Konvencije sledijo še vse svetovne konvencije o varovanju narave :

Ramsarska - o mokriščih,

O svetovni dediščini - o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine,

Washingtonska - o mednarodni trgovini z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami,
Bonska - o varstvu selitvenih vrst živali,
Bernska - o varstvu prostoživečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih
življenskih prostorov,
Evropska - o krajini,
Barcelonska - o varstvu Sredozemskega morja in obalnega območja
Donavska konvencija - o sodelovanju pri varovanju in trajnostni uporabi Donave
O biološki raznovrstnosti,

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:21993A1213\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:21993A1213(01))

Konvencija o biološki raznovrstnosti

[https://www.gov.si teme/invazivne-tujerodne-vrste-rastlin-in-zivali/seznam/?](https://www.gov.si teme/invazivne-tujerodne-vrste-rastlin-in-zivali/seznam/?Title=&kraljestvo=Rastline)

[Title=&kraljestvo=Rastline](https://www.gov.si teme/invazivne-tujerodne-vrste-rastlin-in-zivali/seznam/?Title=&kraljestvo=Rastline)

Imamo stran državne uprave ki vsebuje seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki striktno prepoveduje že gojenje in preprodajo določenih vrst s seznama.

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/1143/oj?locale=sl>

Uradni list Evropske Unije L317/35 z dne 4.11.2014.

UREDBA (EU) št. 1143/2014 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
z dne 22. oktobra 2014

o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst.

V veljavo dokument vstopi z dnem 1. januar 2015!

Uredba določa pravila za preprečevanje, čim večje zmanjšanje in ublažitev škodljivih vplivov namernega in nenamernega vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost. Uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uveljavlja v Sloveniji in vseh drugih državah članicah Evropske Unije.

Evropska direktiva podlaga za zakonodajo. Tukaj je vsa potrebna pravna podlaga za katerikoli zakon ali odlok na državnem ali na občinskem nivoju.

https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/invasive-alien-species_en

Invazivne tujerodne vrste Preprečevanje in zmanjševanje učinkov na biotsko raznovrstnost Evrope na invazivne tujerodne vrste in njihova prepoved.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0380>

Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030

<https://www.gov.si/novice/2025-09-04-166-redna-seja-vlade-republike-slovenije/>

Vlada je na današnji seji sprejela predlog novele Zakona za ohranjanje narave. 4.september 2025

Namen **predloga novele Zakona o ohranjanju narave** je zlasti odprava nepotrebnih administrativnih ovir, izboljšanje upravljanja naravnih vrednot, interventno ukrepanje v primeru neposrednega ogrožanja, ki ga povzročajo velike zveri, ureditev področja invazivnih tujerodnih vrst, ureditev problematike vožnje v naravi in izboljšave nadzora ter zvišanje glob. V noveli zakona se z namenom celovitega izvajanja Uredbe o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst ureja izvajanje ukrepov ter pristojne organe za ta namen po evropski uredbi 1143/2014 .

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ODLO1985>

Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (ReNPVO20–30) Vpliv tujerodnih vrst in rabe genskih virov na ohranjanje biotske raznovrstnosti:

- V Sloveniji je zabeleženih več kot 900 tujerodnih vrst živali, rastlin in gliv, od tega okoli 30 rastlinskih in 30 živalskih vrst invazivnih in vplivajo na biotsko raznovrstnost.
  - V Sloveniji nimamo vzpostavljenega sistema varstva pred invazivnimi tujerodnimi vrstami, ki bi v skladu z mednarodnimi obveznostmi in za izvajanje uredbe EU, ki ureja preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja ITV, deloval preventivno, hkrati pa zagotavljal tudi zgodnje odkrivanje in hitro odstranitev novih ter obvladovanje močno razširjenih ITV.
- Cilji na področju ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot:
- Cilj na področju biotske raznovrstnosti: preprečevanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst oziroma obvladovanje njihovega vnosa in širjenja.
- Usmeritve in ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot:
- Upravne, strokovne in nadzorne organe bo treba okrepiti za izvajanje nalog, zlasti na novih področjih, kot sta na primer dostop do genskih virov in njihova raba ter invazivne tujerodne vrste.

<https://www.gov.si/novice/2022-05-27-sprejet-akcijski-nacrt-za-preventivo-glede-invazivnih-tujerodnih-vrst/>

Akcijski načrt za obravnavanje prednostnih poti vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Narava/Invazivne-vrste/akcijski_nacrt_obravnavanje_prednostnih_poti_vnosa_2022_2027.pdf

<https://www.tujerodne-vrste.info/tujerodne-vrste/>

<https://www.tujerodne-vrste.info/tujerodne-vrste/tujerodne-rastline/>

Gozdarski inštitut Slovenije

Podrobnejši opisi vrst s slikovnim materialom ...

Te definicije so sicer nekoliko daljše, vendar najustrezneje zajemajo različne tujerodne vrste, zato jih uporabljamo tudi na tej spletni strani :

- **Tujerodna vrsta** je vrsta, podvrsta ali takson nižje kategorije, ki je vnesena zunaj območja pretekle ali sedanje naravne razširjenosti. To vključuje katerikoli del organizma, spolne celice, semena, jajca ali druge dele organizmov, ki lahko preživijo in so sposobni razmnoževanja.
- **Domorodna vrsta** je vrsta, podvrsta ali nižji takson, ki živi na območju svoje običajne (pretekle ali sedanje) naravne razširjenosti, tudi če se tu pojavlja le občasno. To velja tudi za območja, ki jih je vrsta lahko dosegla sama, bodisi s hojo, letenjem, prenosom z vodo ali vetrom ali drugimi načini razširjanja.

https://www.ibot.cas.cz/personal/pysek/pdf/naturalization_and_invasion_%20of_alien_plants.pdf

Tujerodne vrste, ki se v naravi redno razmnožujejo in se populacije vzdržujejo brez posredovanja človeka, imenujemo naturalizirane vrste. Opise obeh kategorij tujerodnih vrst lahko strnemo v kratkih definicijah:

- **Prehodna tujerodna vrsta** je tujerodna vrsta, ki se na nekem območju pojavlja le občasno. Lahko se celo občasno razmnožuje, vendar ne tvori trajnih populacij in se vzdržuje le s ponovnimi naselitvami. Za te vrste včasih uporabljamo tudi izraz aklimatizirana vrsta.
- **Naturalizirana vrsta je tujerodna vrsta**, ki se v novem okolju redno razmnožuje in samostojno, brez posredovanja človeka, vzdržuje populacije, vendar v okolju še ne povzroča zaznavne škode.
- **Invazivna tujerodna vrsta** je po definiciji Konvencije o biološki raznovrstnosti tujerodna vrsta, ki se je ustalila in se širi ter s tem ogroža ekosisteme, habitate ali vrste. Definicija invazivne tujerodne vrste, ki jo uporablja Svetovna zveza za varstvo narave (IUCN) je širša in kot invazivne obravnava tujerodne vrste, ki ogrožajo zdravje ljudi, gospodarstvo in/ali domorodno biotsko raznovrstnost.

<https://www.tujerodne-vrste.info/ukrepi/nacionalna-zakonodaja/>

PROBLEM na področju zakonodaje:

Za zdaj noben slovenski predpis **ne določa izraza invazivna tujerodna vrsta**. Pravna praznina je tudi na področju odvzema rastlin ali živali tujerodnih vrst, ki ogrožajo domorodne vrste, saj podzakonski akt, ki ga predvideva Zakon o ohranjanju narave, še ni bil sprejet. V skladu z Zakonom o ohranjanju narave je **naseljevanje rastlin in živali tujerodnih prostoživečih vrst prepovedano**.

<https://natura2000.gov.si/natura-2000/life-upravljanje/program-upravljanja/>

Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. list, RS št. 49, 2004, spremembe: 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012) v 7. členu določa varstvene usmeritev, med katerimi je tudi usmeritev: "... (5) **Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.**" Nekateri ukrepi za obvladovanje invazivnih tujerodnih vrst na Natura 2000 so določeni s [Programom upravljanja območij Natura 2000 \(2015-2020\)](#).

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO2247>

[Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin](#) (ZZVR – UPB2, Ur. list RS, št. 67/2007, spremembe 26/2010) ureja varstvo rastlin, rastlinskih pridelkov in rastlinskih proizvodov pred škodljivimi organizmi.

<https://www.gov.si/podrocja/kmetijstvo-gozdarstvo-in-prehrana/varstvo-rastlin/>

<https://www.zgs.si/delovna-podrocja/varstvo-gozdov/invazivne-tujerodne-vrste>

Zavod za gozdove in preprečevanje vnosov

*izdelki projekta, financiranega iz Sklada za podnebne spremembe, št. projekta 2330-22-0007 »Invazivke v gozdovih«.

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO270>

[Zakon o gozdovih](#) ne vsebuje neposrednih določil ki bi se navezovali na tujerodne vrste.

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV9492>

[Pravilnik o varstvu gozdov](#) (Ur. list RS, št. 114/2009) med drugim ureja pogoje za sonaravno gospodarjenje in rabo gozdov ter ohranjanje biotskega ravnovesja gozdnega ekosistema.

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2018-01-0216/uredba-o-spremembah-in-dopolnitvah-uredbe-o-navzkrizni-skladnosti?h=>

[Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o navzkrižni skladnosti, Uradni list RS 5/2018](#)

Zakon o kmetijskih zemljiščih ne omenja tujerodnih vrst. Tujerodne rastline pa so vključene v **pravila o navzkrižni skladnosti**, to so predpisane zahteve ravnanja in standardi za ohranjanje dobrega kmetijskega in okoljskega stanja zemljišč ter predstavljajo minimalne zahteve s področij okolja, podnebnih sprememb, dobrega kmetijskega stanja zemljišč, javnega zdravja, zdravja živali in rastlin ter dobrobiti živali. Na kmetijskih zemljiščih je treba zatirati naslednje vrste: rudbekija/deljenolistna rudbekija (*Rudbeckia laciniata*), kanadska zlata rozga (*Solidago canadensis*), orjaška zlata rozga (*Solidago gigantea*), enoletna suholetnica (*Erigeron annuus*) in ambrozija/pelinolistna žvrklja (*Ambrosia artemisiifolia*).

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2016/145/oj?locale=sl

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/145 z dne 4. februarja 2016 o določitvi oblike dokumenta, ki predstavlja dokazilo za dovoljenje, izdano s strani pristojnih organov držav članic, ki ustanovam dovoljuje izvajanje nekaterih dejavnosti v zvezi z invazivnimi tujerodnimi vrstami, ki zadevajo Unijo, v skladu z Uredbo (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2016/1141/oj?locale=sl

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/1141 z dne 13. julija 2016 o sprejetju seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, v skladu z Uredbo (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1263/oj?locale=sl

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1263 z dne 12. julija 2017 o posodobitvi seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, ki je bil vzpostavljen z Izvedbeno uredbo (EU) 2016/1141 v skladu z Uredbo (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1454/oj?locale=sl

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1454 z dne 10. avgusta 2017 o določitvi tehničnih oblik poročanja držav članic v skladu z Uredbo (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2018/968/oj?locale=sl

Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/968 z dne 30. aprila 2018 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta glede ocen tveganja v zvezi z invazivnimi tujerodnimi vrstami

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32025R1422>

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2025/1422 z dne 17. julija 2025 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2016/1141 z namenom posodobitve seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2022/1203/oj?locale=sl

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/1203 z dne 12. julija 2022 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2016/1141 z namenom posodobitve seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED283>

Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) določa posebna varstvena območja (območja Nature 2000) in varstvene cilje na teh območjih ter varstvene usmeritve za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov ter habitatnih tipov, katerih ohranjanje je v interesu Evropske unije, in druga pravila ravnanja za ohranjanje teh območij. Uredba v 7. členu določa varstvene usmeritve, med katerimi je tudi usmeritev: "... (5) Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov."

<https://natura2000.gov.si/natura-2000/natura-2000-v-sloveniji/program-upravljanja>

<https://natura2000.gov.si/natura-2000/life-upravljanje/program-upravljanja>

Program upravljanja območij Natura 2000 določa nekatere ukrepe za obvladovanje invazivnih tujerodnih vrst na območjih Natura 2000 ter varstvene cilje za kvalifikacijske vrste in habitatne tipe, ki jih ogrožajo (invazivne) tujerodne vrste.

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=NEZN154>

Uredba o habitatnih tipih določa poleg prednostnih habitatnih tipov za Slovenijo, tudi usmeritve za njihovo ohranjanje. Eden od pomembnih varstvenih ciljev za ohranjanje prednostnih habitatnih tipov, ki so določeni v prilogi 2, je tako tudi ohranitev za habitatni tip značilne sestave biocenoze, brez tujerodnih vrst in gensko spremenjenih organizmov.

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED3192>

v 17. členu določa usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja habitatov rastlinskih vrst, in sicer med drugim, da se posegi in dejavnosti načrtujejo z namenom ohraniti habitate rastlinskih vrst v ugodnem stanju na način in v obsegu, da se v kar največji možni meri ohranja specifične strukture habitata rastlinskih vrst in naravne procese ali ustrezno rabo – ohranjanje naravne sestave

biocenoze, brez tujerodnih rastlinskih in živalskih vrst ali podvrst in biotehnološko spremenjenih organizmov.

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV4200>

Pravilnik o izvedbi presoje tveganja za naravo in o pridobitvi pooblastila

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED4437>

Uredba o ravnanju in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED8718>

Uredba o pravilih pogojenosti

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ODRE2061>

Odredba o ukrepih za zatiranje škodljivih rastlin iz rodu Ambrosia

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED4722>

Uredba o Krajinskem parku Ljubljansko barje

<https://iucn.org/>

The International Union for Conservation of Nature (IUCN)

Mednarodna zveza za ohranjanje narave (IUCN) je članska zveza, ki jo sestavljajo vladne organizacije in organizacije civilne družbe. Z izkoriščanjem izkušenj, virov in dosega več kot 1.400 organizacij članic in prispeva približno 17.000 strokovnjakov je IUCN svetovna avtoriteta za stanje naravnega sveta in ukrepe, potrebne za njegovo zaščito.

<https://iucnsos.org/>

Podpira znanstveno utemeljene ohranitvene ukrepe, ki rešujejo ogrožene vrste pred izumrtjem.

<https://invazivne-tujerodne-vrste.si/2025/08/22/evropski-sklad-iucn-za-hitro-ukrepanje-proti-invazivnim-tujerodnim-vrstam/>

Sklad za pomoč pri odstranjevanju invazivk

https://sl.wikipedia.org/wiki/Biotska_raznovrstnost

Biotska raznovrstnost ali biodiverziteta je raznovrstnost življenja!

Je stopnja raznolikosti vseh oblik **življenja** v nekem okolju, bodisi **ekosistemu**, **biomu** ali celotni **Zemlji**. Biotska raznovrstnost se nanaša na vrste, njihove genetske lastnosti in **ekosisteme**. Poenostavljeno gledano gre za število različnih vrst **organizmov**, ki živijo v določenem prostoru in raznolikost **ekosistemov** nekega območja.

Deli se na : Vrsto raznolikost, Genetsko raznolikost, Ekosistemsko raznolikost in Molekulsko raznolikost.

Ogroženost in izguba biotske raznovrstnosti se trenutno izvaja v pomanjkljivi zakonodaji.

Mehanizmi ohranjanja biodiverzitete so varstvo in sprejetje zakonodaje!

Tu govorimo o številu različnih vrst **organizmov**, ki živijo v določenem prostoru in raznolikost **ekosistemov** nekega območja kot je Triglavski Narodni Park Republike Slovenije. Zato tujerodni organizmi niso biodiverziteta.

3. IMAMO PRAVNO PODLAGO za kakršnokoli zakonodajo na tem področju s kaznovanjem

Pravna podlaga za sistem in prepoved vnosa tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst obstaja in trenutno smo v prekršku evropske zakonodaje. Torej Republika Slovenija krši evropsko zakonodajo od 1. januarja 2015 naprej, saj nima urejene ustrezne zakonodaje na tem področju! Edina že napisana zakonodaja o prepovedi vnosa invazivk je zakon o TNP. Do meje pa sledi neodgovornost ljudi na položajih vplivanja in odločanja, pomanjkanje časa ter neukrepanje glede na ozaveščanje in problematike na dnevni bazi! **Sprenevedanje da ni pravne podlage na tem področju je v zmoti! Razumeti je potrebno dejstvo, da vse tujerodne vrste vnešene v okolje ne avtohtonosti niso predmet BIODIVERZITZETE!** Kako pomembno je paziti na vnos neke tujerodne rastlinske vrste zato, še bolj, če jo vnašamo na prag narave, vedno opozarja eden od strokovnjakov Prof. Jože Bavcon iz Biotehniške Fakultete v Ljubljani... Seznam vnosa invazivk mape v TNP ni rožnat ampak prej zaskrbljujoč kaj še sledi v prihodnjih letih. V trenutnem številu 26 invazivk. Velik vpliv invazivk je tudi v Občini Kranjska Gora. Popravek - imamo novo vrsto, od te rastne sezone 2025 naprej, **ambrosia**, prispela z zemljino pri prenovi Vršiške ceste s postavitvijo nove rampe za prehod čez VRŠIČ s strani izvajalca del GGD v TNP, geografsko vstopila s strani Občine Kranjska Gora! Torej predstavljajte si seznam v naslednjih 10 letih s še več novimi vrstami. S kranjskogorske strani brez problema pride tudi **lovorikovec**, saj nove žive meje v občini rastejo kot gobe po dežju.

+ Imamo pa ga drugače že v Trenti prav tako v živi meji. **Lovorikovec Prunus laurocerasus**, House DorMica LOKACIJA TRENTA 25B. PRIVAT PARCELA NE OPRAVIČUJE DOVOLJENJA ZA SADNJO V TNP, saj je neavtohton, ne spada v domorodno vrsto in je tako zakonsko prepovedan. In prav tu bi moral zavod TNP ukrepati in kazensko kaznovati lastnika denarno in z odstranitvijo, ker se objekt namensko oddaja v turistične namene! Zakon o TNP 62. člen (hujši prekrški) (1) Z globo od 25.000 do 200.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če : 4. točka govori : naseli ali goji rastline ali živali tujerodnih prostoživečih vrst (5. točka prvega odstavka 13. člena);

+ Investitor zgradil novo gradnjo v II.stopnji varovanega okolja IUCN v Narodnem Parku TNP, z betonažo vzel naravno okolje, pri zunanji ureditvi novega objekta s posegom, pa naravi ne vrnil dodane vrednosti z avtohtotno floro in zasadil tujerodno invazivno živo mejo, se ne oziral na zakon, in tudi ne ukrepa glede na to da se invazivke ozaveščajo, glede na trenutno starost žive meje pa verjetno že vpliva na raznos semenskega materiala v naravo.

Vsa ta zgoraj omenjena področja in viri o potrebni zakonodaji so zmešnjava, ki ni urejena na državnem področju in zato močno škoduje in povzroča gospodarsko škodo na vseh nivojih, še predvsem v škodo naravne avtohtone flore in favne... **Država ni sposobna poenotiti problema in ga vključiti v vse nivoje družbe kar kaže na nesposobnost naroda v usklajevanju na področjih in nesposobnost vlad Republike Slovenije, da čez vse naredi prepotrebno zakonodajo.** Pa je več kot očitno, da prav na vseh področjih problematika trpi in dela gromozansko škodo. En kup napa je z ozaveščanjem ter tudi odstranjevanjem na terenu, TNP je aktiven v svojem parku, a vse premalo je zavadanja o resnosti problematike na splošnem terenu vsakdana. Čas beži, izgubljam dragocene minute in tujerodne invazivke bežijo po odstavnem pasu. To dobesedno, saj hitrost na cesti ob žilah prav tako pomaga raznosu semen **ambrosia**. Varujejo nas le 4 letni časi, da razmere v Sloveniji niso še hujše, saj rastna doba v Sloveniji ni 12 mesecev. Z izjemo obale v določenih letih nad vodo, a žal pod vodo to ne drži nikjer.

Seznam invazivnih tujerodnih vrst v Sloveniji in EU se redno posodablja in tako tudi število tujerodnih vrst. Pri sestavljanju odloka se ne omejujemo na samo določene vrste prepovedi predpisane s strani EU ali RS ampak na vse, ki so prišle na seznam LIFE ARTEMIS in vsebuje tudi

že tiste, ki tja še pridejo. Zakaj Life Artemis seznam, zato, ker je to že produkt slovenskih znanstvenikov in naravovarstvenih strokovnjakov in financiran s strani Republike Slovenije in EU za področje narave, izrecno ustvarjen za področje Republike Slovenije. Predlagali so ga na Zavodu za Varstvo Narave RS. **Tu polagam pritisk na ZRSVN, da čim prej po uredbi EU 1143/2014 v Členu 23., ki govori da članice lahko prilagodijo strožji seznam invazivk in pravil, če so skladni s PDEU, uredi področje Slovenije in po sprejetju novele zakona tudi nemudoma vloži izvedbeno uredbo z zahtevanim seznamom tujerodnih invazivnih vrst, ki poleg seznama EU pesti pri nas in ga vloži v parlament v potrditev, za varovanje v TNP!**

Obstoječi zakon o ohranjanju narave ZON nam govori v členih 2., 3., 4., 5. o biotski raznovrstnosti in 6. o bistvih in nalogah kaj se ohranja. V 11. členu nam opredeli pojme avtohtono in doselitve rastlin **pod 9. točko pa bi moral znati vsak osnovnošolec obrazložiti kaj to pomeni.** ZON 11. člen

/ 8. točka govori o habitatih (življenjski prostor) je s specifičnimi neživimi in živimi dejavniki opredeljen prostor vrste oziroma geografsko opredeljen prostor osebkov ali populacije vrste.

/ 9. točka govori o : naselitev je vnos rastlin ali živali v ekosistem, v katerem rastline ali živali te vrste niso bile nikoli prisotne. Naselitev je lahko izvedena z namenom, da rastline ali živali v novem ekosistemu živijo, ali je nezavedna in je posledica človekovega malomarnega ravnanja, npr. odmetavanje akvarijskih ali terarijskih živali v naravo ali omogočanje pobega živali iz ograjenih prostorov. Vnos živali v prostor za gojitev živali ni naselitev,

/ pod točko 11. Oblikovana narava je del narave, ki ga človek preoblikuje z namenom vzgoje, izobraževanja, oblikovanja krajinskih elementov ali katerim drugim namenom in je pomemben zaradi ohranjanja biotske raznovrstnosti. Za oblikovano naravo se štejejo zlasti: drevoredi, botanični vrtovi, alpinetumi in drugi oblikovani ekosistemi.

/ pod točko 13. Ohranjanje narave je vsako ravnanje, ki se opravlja zaradi ohranitve biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot.

/ pod točko 16 nam govori o ponovni naselitvi, je vnos rastlin ali živali v ekosistem, v katerem so bile rastline ali živali te vrste iztrebljene, v ekosistemu pa še obstajajo približno enaki abiotiki in biotski dejavniki, kot so bili pred iztrebitvijo.

/ pod točko 19. nam opredeljuje zgoraj omenjena dejstva

/ pod točko 21. pa da tujerodna (alohtona) živalska vrsta je tista, ki jo naseli človek in v biocenozi določenega ekosistema pred naselitvijo ni bila prisotna; od vrst, ki so bile iztrebljene, se za tujerodne štejejo tiste, za katere v ekosistemu ne obstajajo več približno enaki biotopski in biotski dejavniki, kot so bili pred iztrebitvijo,

/ pod točko 22. tujerodna (alohtona) rastlinska vrsta je tista, ki jo naseli človek in pred naselitvijo ni bila prisotna na ozemlju Slovenije,

14. člen govori rastlinsko ali živalsko vrsto je prepovedano iztrebiti. Zniževati število rastlin ali živali posameznih populacij, ožati njihove habitate ali slabšati njihove življenjske razmere do take mere, da je vrsta ogrožena, je prepovedano. Rastline ali živali je prepovedano namerno, brez opravičljivega razloga ubijati, poškodovati, odvzemati iz narave ali vznemirjati. Habitatske populacije rastlinskih ali živalskih vrst je prepovedano namerno, brez opravičljivega razloga uničiti ali poškodovati.

17. člen naseljevanje rastlin ali živali tujerodnih vrst je prepovedano. Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko ministrstvo izjemoma dovoli naselitev rastlin ali živali tujerodnih vrst, če se v postopku presoje tveganja za naravo ugotovi, da poseg v naravo ne bo ogrozil naravnega ravnovesja ali sestavin biotske raznovrstnosti.

18. člen doseljevanje rastlin ali živali tujerodnih vrst mora biti spremljano in nadzorovano. Fizična ali pravna oseba mora obvestiti ministrstvo o nameravani doselitvi rastlin ali živali tujerodnih vrst. Vlogi mora predlagatelj priložiti tudi ugotovitve izvedenega postopka presoje tveganja za naravo.

66. člen naravni rezervat imamo Zelence in 69. člen narodni park imamo TNP.

4. PROBLEMATIKA Z RASTJO IN DELOM PRI TUJERODNIH VRSTAH

Zgoraj naštetih členi in točke že opredeljujejo del zakonodaje, ki pa dnevno ne pride do veljave, saj so to napisane stvari, zakon pa ni dokončno definiran in organom vplivanja in kaznovanja, s tem jemljemo pooblastila.

Sam imam profesionalne izkušnje z odstranjevanjem tujerodnih rastlinskih vrst prav tako od doma in iz tujine kjer je rastna doba tudi 12 mesecev na leto. To pomeni da uspevajo invazivke celotno obdobje leta tudi nad vodo. Stvar je precej bolj zakomlicirana, saj je razrast na dnevni bazi neustavljiva. Lahko prideš in požagaš drevo **woolly nightshade**, s podobnimi vplivi kot **ambrosia**. Pa vzpenjavko **moth plant**, ki z več semenskimi zasnovami na rastlini sama da 20000 semen v eni sami zasnovi, in že veselo uspeva v Sredozemlju, za tiste ki razumejo kaj to pomeni. Pa znani trnjavi **gors** iz severne Evrope, saj se zapre v 5 sekundah po tem ko ga odrežeš in hitro zamudiš tudi s pesticidom in ki poleg invazivnosti še spreminja strukturo tal za rast z vnosom dušika, ... Ponavadi ves koreninski sistem v zemlji tako ostane živ in se rastlina razraste nazaj, kar je problematika večino tujerodnih invazivnih vrst, kot pri nas **veliki pajesen**, ko po žaganju enega lahko zraste nazaj tudi 15 novih debel drevesa. In tako delo ni bilo dokončno opravljeno. Uporaba pri odstranjevanju je bil zato tudi pesticid GLIFOSFAT. Dejstvo je da to odstranjevanje občina plača in plača sigurno opravljeno v prvem primeru!

ZELO POMEMBNO OPOZORILO IN DEJSTVA SO, spuščamo se na nivo žuželk naših avtohtonih čebel, kot en del od najpomembnejšega člena biodiverzitete, pa se že vse prevečkrat z njimi ne ravna tako, saj jih je večji del udomačenih, številčno niso med ogroženimi in prevečkrat niso del subvencij, s tujerodnimi vrstami, pa jim kompletno spreminjamo prehrano in s kemijskimi spojinami v naravi pa prevečkrat vplivajo na prehranski krog! V tem primeru zato omenjam, da je v končnem pesticid GLIFOSFAT prešel iz uporabe na rastlinah pri odstranjevanju invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst preko zemlje na sosednje avtohtone rastlinske vrste. Primer je drevo **Manuka**, iz Nove Zelandije, kjer je rastlina črpala hranila iz zemlje, na terenih rasti, kjer so se odstranjevale tujerodne invazivne vrste s pomočjo GLIFOSFATA. **Pesticid znan po tem da spreminja rastni hormon pri razvoju človeškega telesa.** Manukino drevo je pretvorilo in počrpalo pesticid in ga uporabilo v svojo rast in tako je glifosfat prešel na cvetne dele rastline. S cvetnih delov je prešel preko naše avtohtone čebele **Mellifera carnica**, kot tudi italjske čebele **Mellifera ligustica**, skozi prehranski sistem v njihove zaloge medu in cvetnega prahu, ki je hrana za podmladek. Od medu iz čebelnjaka je GLIFOSFAT prešel na krožnik v prehrano ljudi v obliki zelo znanega in kvalitetnega medu Manuke! **Uporaba pesticida GLIFOSFAT naj bi bila zato omejena saj se po tem ko rastlina propade, ne ve točno kdaj ta razpade in v kaj se spremeni, niti koliko časa ostane v znanem okolju uporabe in vpliv zanemarljivo raziskan.** Pomen in razmislek gre tudi v smer **izgube žuželk** in visokofrekvenčni komunikaciji, kar vpliva pri razmnoževanju ...

Čebelji panj je najboljši pokazatelj onesnaženega okolja v naravi. V tujini se čebeleji panj postavlja v naravnem okolju tudi v namen raziskave koliko je nekater del določenega okolja onesnažen. Torej raziskovalci postavljajo testne čebelje panje v namen raziskave čistosti okolja. Čebele pri svoji potrebi po preživetju potrebujejo cvetni prah rastlin in medicino za daljša brezpašna obdobja kot je pri nas zima. In **žlezava nedotika**, kot invazivna tujerodna rastlinska vrsta pri nas, ki so jo čebelarji v naravo raznosili načrtno, pa s pozno poletno pašo čebel v medicini in cvetnem prahu vpliva na skrajšano življensko dobo čebele. Norost brez primere! V tem svojem namenu čebele preko rastlin in nežive narave prenesejo v svoje bivališče tudi vse nesnage z okolja. Za čebele je znano da vsakodnevno letijo 3 kilometre v radiju okoli svojega doma. Če je potreba po hranilih nezadostna na tem radiju letijo tudi dlje, lahko 10km. Problem je, da se z oddaljenostjo paše povečuje poraba pobranih hranil. Čebela prinese manj hrane s svojega nabiralnega leta, če je letela dlje, saj za to porabi več energije, da se vrne nazaj v panj. V primerih ko letijo čez vodne površine, lahko zaradi nabrane hrane na daljših razdaljah od panja, zaradi teže padejo z neba in

utonejo. Propolis je čebelji produkt in se uporablja za razkuževanje panjev. Primer in problem so tudi asfaltne površine preko katerih prenesejo bitumen v svojo mešanico propolisa za zatesnitev panjev. **Nafta je kancerogena znanstveno dokazano.** Tako prehaja v majhnih količinah tudi na nov mlad zarod. Zato je priporočljiva menjava satja v satnikih, kjer je zarod za dolgoživost družin! Nerazumno je da se frezan asfalt uporablja konstantno na dnevni bazi v uporabo v naravnem okolju. V obliki frezanega asfalta verjetno milijonkrat bolj onesnažuje okolje v izpiranju s pomočjo dežja, kot pa v celotni obliki na položeni cesti. Vsaka površina na kateri se deponira frezan asfalt se kontaminira s kancerogenimi elementi, kjer tam tudi ostajajo na dolgi rok. Rastline ga posrkajo. **Raziskava govori tudi o kontaminaciji onesnaženega zraka okoli asfaltnih površin v obdobju poletnih mesecev, saj se s pregrevanjem teh površin v okolje prav tako odda veliko kancerogenih snovi, ki jih ljudje in živa bitja podihajo na dnevni bazi.** V Sloveniji glede asfalta nimamo posebne zakonodaje, še manj o deponijah in ne opazim reciklaže. V zakonu o ohranjanju narave se ne govori o kontaminaciji le tega. Zato se ta nadloga meša v naravi s kontaminacijo na dnevni bazi. Če je to zemlja poslala pod površje, da se je očistila, je to naredila z razlogom.

Vse te navedbe izhajajo iz znanstveno dokazanih in raziskanih poročil, dobavljivih tudi na spletu, prebranih z moje strani in dejstva izvirajo iz lastnih dognanj. Zgoraj omenjena je predstava norosti človeških bitij igranja z naravo, kako lahko dokončno onesnažiš in kontaminiraš zdravo naravno okolje in kam pripelje neupoštevanje zakonodaje. Prepozno je bilo že včeraj, na, da jutri sprejememo prepotreben odlok in zakonodajo. Primer je najbolj znan **japonski dresnik**, ki se je s pomočjo cestnega križa in bivših slovenskih gradbenih podjetij raznesel malo ne v vse kotičke slovenskega naravnega okolja in praktično postal neodstranljiv. Tudi v Triglavski Narodni Park, kjer je zakonsko prepovedan. Zakonodajo sam čakam od vlade Mira Cerarja, ko smo vsa društva in zavodi, ki delujejo v korist narave v Republiki Sloveniji, vlagali pripombe na predlog novele zakona o ohranjanju narave na ARSO-tu in tega zakona danes še vedno ni! Tam smo govorili o kontaminaciji parcel s tujerodnimi vrstami in o vrednosti le teh po ceni da je manjša, če vsebuje rast njih. In kako bo odgovarjal sosednji lastnik, če se bo tujerodna vrsta prenesla z njegove parcele na sosednjo parcelo ter o odlaganju rastlin na deponijah v ustrezne zabojnike in ne direktno v kompost. Dobra podlaga za odstranjevanje in zatiranje s strani lastnikov. Treba je pritisniti tam kjer bo bolelo bolj, da bo resno zaleгло. Zato moramo ukrepati sami in postaviti temelje vsaj tam, kjer so nujno potrebni in že zakonsko prepovedani. Na mejah TNP. Ko nam z odlokom o varovanju narave in prepovedi vnosa in gojenja tujerodnih rastlinskih vrst uspe na Občini Kranjska Gora so na vrsti še preostale občine, ki ležijo v TNP. Potrebna je zakonodaja in kaznovalni sistem tistih, ki bodo kršili omenjeno in tudi pred zakonom prevzeli odgovornost o nedelovanju na tem področju. Vse lepo in prav do lastnikov posajenih tujerodnih rastlinskih vrst na lastnih parcelah do trenutka, ko povzročijo kontaminacijo sosednjih parcel in raznos rastlinskega materiala v naravno okolje, se razumemo. Lastnik prevzame odgovornost za odstranjevanje cvetnih zasnov po cvetenju, da ne pride do semenjenja. Ponavadi seme ostane v zemlji, da je kaljivo, še vsaj 6 let po tem, ko je bilo odvrženo. Če lastnik pusti semenske zasnove da se širijo naprej, tudi s pomočjo ptic bo pač kaznovan tako da bo bolelo. Do točke, ko bo nekega dne lastnik plačal gensko raziskavo svojih rastlin in raziskavo rastlin v naravnem okolju, če bodo vsebovale isti gen **klon**, ali več njih, bo pač več ljudi kazensko odgovarjalo za prekršek. Najbolj bodo za raznos poskrbeli ptiči, ki pa so vsi zavarovani in najboljši raznašalci v korist narave.

V namen ozaveščanja na dolgi rok, da se pač ne splača s poceni živo mejo nadomeščati avtohtone in tudi zaščitene rastlinske vrste kot so **bodika** in **tisa** s tujerodnimi invazivnimi vrstami kot je trenutno **lovorikovec Prunus laurocerasus**, ki znanstveno dokazano škoduje z jagodami prebavnemu traku ptic, ki so vse zaščitene v RS, jaz sam trdim da je to nasprotje interesov! Spreminja se kulturna krajina, določene invazivne vrste spreminjajo strukturo tal, določene invazivne vrste vplivajo na zdravje ljudi, določene vrste vplivajo na zdravje živali in rastlin, dolgoročno pa pri tem nastaja ogromna gospodarska škoda. Tako bo vsak lastnik raje

zamenjal živo mejo in jo nadomestil s podobno avtohtono vrsto in podobno. Prepoved gojenja pomeni, da vrsta ne sme rasti na parceli kakršnekoli stopnje, kjer je prepovedana.

Gensko spremenjeni organizmi se odražajo tudi v sortah križancev. Umetni križanci so trenutno na trgu en od večjih problemov biodiverzitete. Primer je naša avtohtona tisa **Taxus baccata** in trenutni križanci tis na trgu. Obstaja sorta **taxus media** hibrid evropske in japonske tise, kjer najdemo žensko varianto **hicksii** in moško verzijo **hilli**, ki so trenutno preplavili slovenske prodajne police. Križanci naj se načeloma ne bi razmnoževali s semeni, a vsi profesionalci na terenu ne trdijo tako, saj **hilli** še vedno naredi prašnike. Primer da je tudi profesionalnemu kadru na področju oblikovanja narave prevečkrat vseeno kaj predlaga v zasaditve, oziroma kaj je na policah dobavljivo, da opomnim, če ne povprašuješ potem tudi ni ponudbe. Bolj je zaskrbljujoča praksa poučevanja v šolskih ustanovah, da ti profesionalni kadri niso seznanjeni z obstoječo zakonodajo in kako s svojim delom vplivajo na naravo! Tudi s strani Strgarjev ni dosti do avtohtonih vrst in biodiverzitete, ko smo vplivali na odločitve, da se zaradi bližine TNP odpovejo omenjenim sortam in jih nadomestijo z avtohtonimi! Vse kar je bilo potrebno je bilo zamenjava imena na stran domorodne vrste na papirju pred zasaditvijo vrta sredi Kranjske gore. A tudi to ni šlo. Tako da se danes oglašuje v Vili Pavlini vesoljski zasajen vrt gostom, ki prihajajo občudovat naše naravne znamenitosti, tudi z znanimi tujerodnimi invazivnimi vrstami kot je **japonski češmin**. Na konec pa pade na nas, ko naj ohranjamo naravo tudi pred invazivkami in se proti njim borimo brez serdstev. Odgovornost je nična na zgoraj omenjeno.

Kar pa je najbolj pomembno že zgoraj omenjeno dejstvo, da se ITV širijo s prenosom zemljin, pa tudi s prve roke lahko dokažem, da izvajalci del kaj nič mar vozijo zemljine naokoli in raje pogledajo stran, neozirajoče se na posedice za njimi, ko bodo zaključili dela! NUJNO RABIMO ZAKONODAJO!

Kakor se vrši delo na strani Gozdarskega Inštituta Slovenije, kot najvišji instituciji v gozdarstvu, njihovo znanje in preference za pogozdovanje vrst v slovenskih gozdovih je edina prava pot. Preverja se genski material, provenienca in prav tako nadmorska višina. Primer je gozdni habitat na robu naselja, kjer lahko že kdo na svojem vrtu zasadi drevo iste vrste a pripeljana iz profesionalne drevesnice iz Nizozemske, a z drugačnim genskim materialom. Rekli bomo super vsaj nekdo zasadi avtohtone vrste. Vsekakor bolje kot ITV. Na dolgi rok se genski material meša z obstoječim, pogojno sprejemljivo do točke, ko tujerodni invazivni organizem začne ogrožati avtohtono vrsto z izumrtjem. Takrat rabimo ves možen genski material na različnih habitatih na različnih delih držav za ohranitev vrste, da bi jo ohranili. V tem primeru je tudi ta vnos nesprejemljiv. Govorimo o genski pestrosti, ki se lahko zmanjša in jo izgubimo. Kako pomembno je to, lahko s prve roke govorim z Nove Zelandije, da se genski material s celine ne sme širiti na sosednje otoke in so na sosednjih otokih postavili svoje drevesnice za vzgojo sadik, za pogozdovanje in sajenje na omenjenih otokih. Govorim lahko o drevesu iglavca, ki ga pesti bolezen odmiranja, ki večkrat s pomočjo vode vstopi na mestu poškodovanih korenin v drevo **Kauri - Agathis australis**. Zato pred vstopom in iztopom v gozd obvezno čistiš čevlje, da se preprečuje vnos in raznos bolezni na rastišča! Vse ti je jasno ko pred tabo stoji zdravo 1200 let staro drevo, vidiš pa tudi takšna po mestu, ki umirajo. Pri nas pa dejstvo govori, da žal ni moč kupiti avtohtono drevo z našim genskim materialom v višini za postavitev drevoreda.

Torej tudi z novelo zakona o ohranjanju narave na našem koncu sveta se še ne bomo približali idealnemu stanju ohranjanja, zato ga bo potrebno še nadgrajevati. Sam vidim v predlogu še preveč praznin, nedefiniranih dejstev, pooblastil kot TNP stranka v postopkih vsakršne gradnje na celotnem področju, ZRSVN pri gradnji, predvsem pa manjko kazenske odgovornosti, tudi s strani države in njenih podjetij, striktno kazenske izvršljivosti – ne da je napisano kazni pa se ne izvršijo, ker je pač državni organ ali funkcionar, za njih ne veljajo zakoni, kot vidimo so pri nas nekateri župani absolutni vladarji ne glede na zakone in ohranjanje narave in gredo lahko čez trupla, in podobno. Potrebujemo pa trenutno nujno podporo sprejetju novele takoj, že s to vlado s strani vseh vodilnih županov in svetnikov na občinah naslovljeno Državnemu zboru RS.

5. OBSTOJEČA DEJSTVA IN PREDPISI

Uredba EU 1143/2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst .

Govori o invazivnih tujerodnih vrstah da so ena glavnih groženj biotski raznovrstnosti in povezanim ekosistemskim storitvam. Zato o kršiteljih v Členu 21. o povračilu stroškov, Države članice si bodo v skladu z načelom **onesnaževalec plača** in brez poseganja v Direktivo 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta (23) prizadevale povrniti stroške ukrepov, potrebnih za preprečitev, čim večje zmanjšanje ali ublažitev škodljivih vplivov invazivnih tujerodnih vrst, tudi okoljske stroške in stroške za vire ter stroške obnove. V Občini Kranjska Gora to pomeni najvišji nivo kazenske sankcije – najvišje denarne kazni za kršitelja saj bo s svojimi dejanji povzročal škodo v Naravnem Rezervatu I.stopnje IUCN kot Naravni Rezervat Zelenci in Parku II.stopnje IUCN kot Narodni Park TNP.

Poleg tega Uredba 1143/2014/EU določa tudi, da morajo države članice izvajati sledeče:

- pripraviti in izvajati akcijske načrte o najpomembnejših poteh vnosa invazivnih tujerodnih vrst,
- vzpostaviti sistem spremljanja (nadzora) invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo,
- ob zgodnjem odkritju vnosa ali navzočnosti vrst, ki zadevajo Unijo, obvestilo o zgodnjem odkritju posredovati Komisiji in državam članicam,
- odkrite vrste odstraniti v zgodnji fazi razširitve, če to ni več mogoče, pa preprečiti njihovo širjenje,
- izvajati ukrepe za obvladovanje močno razširjenih vrst,
- sodelovati in usklajevati delo pri izvajanju ukrepov z drugimi državami članicami,
- poročati Komisiji o izvajanju Uredbe 1143/2014/EU.
- Države članice do 2. januarja 2016 Komisijo obvestijo o predpisih iz odstavka 1, brez odlašanja pa ji sporočijo tudi vse morebitne poznejše spremembe teh predpisov.

Seznam tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, se določa z izvedbenimi uredbami Komisije.

Skupno je zdaj nadzorovanih 47 invazivnih živalskih in 41 invazivnih rastlinskih tujerodnih vrst, ki so prepovedane. Skladno z Uredbo 1143/2014/EU za invazivne tujerodne vrste, ki so uvrščene na sezname, veljajo najstrožji ukrepi za preprečitev vnosa in širjenja. Te vrste je prepovedano vnašati v Unijo, jih razmnoževati, gojiti, prevažati, kupovati, prodajati, uporabljati, izmenjevati, posedovati ali jih izpustiti v okolje.

Zakon o Triglevskem Narodnem Parku

v 13. členu govori o splošni varstveni režim v narodnem parku. Na območju narodnega parka je prepovedano pod točko 5.naseljevati ali gojiti rastline ali živali tujerodnih prostoživečih vrst; in pod točko 9.delati z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtem sistemu, jih sproščati v okolje in uporabljati;

Bodoča Novela zakona o ohranjanju narave ZON govori o ITV in ukrepih.

Uredba 1143/2014/EU je namenjena blaženju posledic invazivnih tujerodnih vrst, ki povzročajo ne samo škodo biotski raznovrstnosti, pač pa imajo različne negativne vplive tudi na ekosistemske storitve, nekatere pa tudi negativno vplivajo na gospodarstvo, ogrožajo blaginjo ljudi ali so škodljive za zdravje ljudi. Gre torej za tiste vrste, za katere je bilo s podrobnimi presojami tveganja ugotovljeno, da imajo izrazito negativne vplive in je smiselno zanje uvesti najstrožje ukrepe na ravni Evropske Unije. Uredba je veljavna in zavezujoča novela pa naj bi jo pilagodila določbam ZONA, saj nima določenih členov o delu z invazivkami.

V nadaljevanju govori da :

- Imetniki pravic na premičninah in nepremičninah, vključno s koncesionarji in upravljavci (v nadaljnjem besedilu: imetniki pravic), so svoje premičnine in nepremičnine dolžni pregledovati z namenom ugotavljanja pojava in širjenja invazivnih vrst na seznamu Evropske Unije ter ravnati tako, da preprečujejo širjenje invazivnih vrst.

- Vse nove ali nepričakovane pojave manj razširjenih invazivnih vrst na seznamu Evropske Unije morajo imetniki pravic nemudoma sporočiti v sistem spremljanja.
- Obveznost sporočanja v sistem spremljanja velja tudi za katerokoli drugo osebo, ki zaradi narave svojega dela sumi ali opazi nov ali nepričakovan pojav invazivnih vrst na seznamu Evropske Unije.
- Imetniki pravic morajo dopustiti izvedbo ukrepov v skladu s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Ukrepi se morajo izvajati na način, ki povzroči najmanj škode imetnikom pravic.
- Imetniki pravic morajo biti o nameri odstranitve in obvladovanja invazivne vrste predhodno obveščeni. V primeru nujnega ukrepanja zaradi grožnje hitrega širjenja invazivne vrste soglasje imetnikov pravic za izvedbo ukrepov ni potrebno.
- Ne glede na določbe tega zakona in drugih predpisov, ki določajo odškodninsko odgovornost, država in občine niso odškodninsko odgovorne za širjenje invazivnih vrst oziroma za škodo, ki jo imajo lastniki zaradi invazivnih vrst na svoji lastnini, ali za škodo, ki jo utrpijo posamezniki zaradi vplivov invazivnih vrst na njihovo zdravje ter za morebitno škodo zaradi izvajanja ukrepov proti invazivnim vrstam.
- Ne glede na predpise, ki urejajo vode, vodno soglasje ni potrebno, če gre za izvajanje ukrepov proti rastlinskim invazivnim vrstam, ki predstavljajo nujni ukrep v javnem interesu. Ukrepi iz prejšnjega stavka ne smejo negativno vplivati na dobro stanje voda in lahko pomenijo samo mehansko odstranitev brez posegov z mehanizacijo.
- Pristojni organ za izvajanje Uredbe 1143/2014/EU je ministrstvo, razen za izvajanje strokovnih nalog, za katere je pristojna organizacija, pristojna za ohranjanje narave ZRSVN.
- Izvajalci ukrepov preprečitve nenamernega vnosa in širjenja, odstranitve in obvladovanja invazivnih vrst (v nadaljnjem besedilu: izvajalci) v skladu z Uredbo 1143/2014/EU so:
  - če gre za invazivne vrste rastlin in nevretenčarjev, ki se nahajajo v gozdu, izvajalci javne gozdarske službe, določeni v zakonu, ki ureja področje gozdarstva, v skladu s tem zakonom in predpisi, ki urejajo področje gozdarstva,
  - če gre za rastlinske invazivne vrste, ki se nahajajo na vodnih ali priobalnih zemljiščih, ministrstvo, pristojno za vode, v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo, urejanje in rabo voda,
  - če gre za invazivne vrste rastlin v varovalnih pasovih in varovanih območjih javne infrastrukture, upravljalci te infrastrukture,
  - če gre za invazivne vrste rastlin na javnih občinskih površinah, upravljalci javnih površin,
  - za vse ostale vrste invazivnih vrst na zavarovanih območjih, upravljalci zavarovanih območij in izven teh območij organizacija, pristojna za ohranjanje narave ZRSVN.
- Izvajalci ukrepov iz prejšnjega odstavka, ki izvajajo javno službo, opravljajo naloge iz tega člena v okviru javne službe.
- Informacija o zgodnjem odkritju invazivne vrste se sporoči v sistem spremljanja.
- Informacija o zgodnjem odkritju invazivne vrste s seznama Evropske unije na ozemlju ali delu ozemlja Republike Slovenije, na katerem pred tem ni bila navzoča, v sodelovanju z izvajalci taksonomsko potrdi organizacija, pristojna za ohranjanje narave in v primeru dvoma o pristnosti podatka najdbo preveri na terenu.
- O dokončni potrditvi zgodnjega odkritja organizacija, pristojna za ohranjanje narave obvesti ministrstvo.
- Ob potrditvi zgodnjega odkritja organizacija, pristojna za ohranjanje narave, na podlagi posvetovanja z izvajalci ukrepov pripravi predlog ukrepov za hitro odstranitev in ga posreduje pristojni inšpekciji. Ne glede na prejšnji stavek ob potrditvi invazivne vrste rastlin ali žuželk v gozdovih organizacija, pristojna za ohranjanje narave predlog posreduje Zavodu za gozdove Slovenije, ki odredi izvedbo ukrepov v okviru potrebnih varstvenih ukrepov z odločbo, v skladu s predpisi, ki urejajo gozdove.
- Če gre za zgodnje odkritje invazivne vrste na seznamu Evropske Unije, ki prej na ozemlju Slovenije ali v regiji znotraj Slovenije še ni bila odkrita, ministrstvo po dokončni potrditvi najdbe o

zgodnjem odkritju obvesti Komisijo in države članice, v skladu s 16. členom Uredbe 1443/2014/EU.

<https://www.invazivke.si/start.aspx>

https://www.invazivke.si/vrste_seznam.aspx

Obstoječa spletna povezava je skupek organizacij delovanja na področju varovanja narave in je del javnega elektronskega informacijskega sistema za zbiranje podatkov o invazivnih tujerodnih vrstah (ITV), ki vključuje namizno, spletno in mobilno aplikacijo in povezuje več obstoječih informacijskih sistemov, ki že zbirajo podatke o ITV v Sloveniji.

Zaključen projekt ... LIFE ARTEMIS

<https://lifeslovenija.si/life-ornamentalias/>

<https://zrsvn-varstvonarave.si/blog/projekti/life-ornamentalias/>

Preprečevanje in obvladovanje negativnih vplivov okrasnih invazivnih tujerodnih vrst rastlin na ogrožene evropsko pomembne habitatne tipe in vrste

Glavni namen šest letnega projekta LIFE Ornamentalias je omejiti vnos in širjenje invazivnih tujerodnih okrasnih rastlin iz urbanih območij v naravo in posledično izboljšati življenjski prostor evropsko pomembnih živalskih in rastlinskih vrst na območjih Nature 2000.

Projekt v teku ... LIFE Ornamentalias

Cilji projekta:

- Omejiti širjenje ITR iz obdelovalnih in urbanih območij (parkov in vrtov) v ogrožene naravne habitate z ozaveščanjem javnosti in sodelovanjem zainteresiranih strani.
- Omejiti vnos in širjenje ITR v ogrožene naravne habitate s prilagojenim ravnanjem z vrtnimi odpadki.
- Razviti prilagojene tehnike ravnanja z odpadki ostankov ITR in raziskati možnosti alternativne uporabe materiala ITR ter njihov potencial za krožno gospodarstvo.
- Nadgraditi in vzpostaviti sistem zgodnjega opozarjanja in hitrega odzivanja na področju upravljanja z vodami in kmetijstva, da se prepreči nadaljnje širjenje ITR in zmanjša njihov negativni vpliv na vrste in habitate, pomembne za EU.
- Izboljšati stanje ohranjenosti EU pomembnih vrst in habitatov, ki jih ogrožajo okrasne ITR, z odstranjevanjem in upravljanjem ITR, ki bo nadgrajen in prilagojen specifičnemu habitatu in sektorju (kmetijstvo, vodarstvo in gozdarstvo) na 233 ha in ohranjenih dodatnih 1.407 ha.
- Zagotoviti trajnost, prenosljivost in nadgradnjo projektnih rezultatov za nadaljnjo uporabo in razvoj v drugih sektorjih in področjih.

Stanje slovenske narave je slabo, priča smo klimatskim spremembam, vse večjo težavo pa predstavljajo tudi invazivne tujerodne vrste. Rastlina sirska svilnica ali papagajčki je tako zelo invazivna, da jo je prepovedano imeti celo na naših vrtovih.

<https://www.tnp.si/sl/park/narava/tujerodne-vrste/#rastline>

V Triglavskem narodnem parku je po sedaj znanih podatkih prisotno **26 tujerodnih rastlinskih vrst**. Nekatere med njimi so zelo invazivne in se pojavljajo na številnih lokacijah.

6. OBSTOJEČA KAZENSKA ZAKONODAJA RS

Obstoječa poodlastila za kaznovanje nam dajejo:

Uredba 1143/2014/EU.

O kazenskih sankcijah nam pravi tako:

- Države članice sprejmejo predpise o kaznih za kršitve te uredbe. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev njihovega izvrševanja.
- Predpisane kazni so učinkovite, sorazmerne in odvračilne.
- Med določenimi kaznimi so med drugim lahko:
  - / globe;
  - / zaseg neskladnih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo seznam Unije;
  - / (c) takojšen začasni preklc ali odvzem dovoljenja, izdanega v skladu s členom 8.

Zakon o TNP govori :

V 14. členu govori (ugotavljanje škodljivosti ravnanj, posegov in dejavnosti)

- (1) Poleg ravnanj, posegov in dejavnosti iz prvega odstavka prejšnjega člena, prvega odstavka 15. člena in 17. člena tega zakona ogrožajo narodni park še tista ravnanja, posegi in dejavnosti, za katere se v postopku priprave prostorskih aktov, načrtov rabe naravnih dobrin, načrtov urejanja voda ali v postopku izdaje konkretnih upravnih odločb ugotovi, da bi lahko ogrozili cilje narodnega parka v taki meri, da bi se bistveno spremenile ali ogrozile tiste lastnosti, ki so pomembne za ohranitev naravnih vrednot, biotske raznovrstnosti, krajinske pestrosti in kulturne dediščine v narodnem parku.
- (2) Škodljivost ravnanj, posegov ali dejavnosti iz prejšnjega odstavka se ugotovi v postopku celovite presoje vplivov na okolje, presoje vplivov na okolje, presoje sprejemljivosti in v drugih predpisanih postopkih, ki se izvajajo po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, upravljanja voda, ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine.
- (3) Na podlagi ugotovljene škodljivosti ravnanj, posegov ali dejavnosti iz prvega odstavka tega člena se tako ravnanje, poseg ali dejavnost dovoli ob hkratni določitvi obveznih pogojev za omilitev škodljivih vplivov na narodni park ali pa se prepove.

Po 62. členu zakona o TNP imamo (hujši prekrški)

- (1) Z globo od 25.000 do 200.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
- izvaja posege in dejavnosti, ki bi lahko poslabšali ekološke razmere na območju narodnega parka in posledično negativno vplivali na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov ter habitatnih tipov, ki so pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti (1. točka prvega odstavka 13. člena);
  - izvaja posege in dejavnosti na naravnih vrednotah na način, da se uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu ali na način, ki znatno spremeni druge lastnosti naravne vrednote (2. točka prvega odstavka 13. člena);
  - izvaja posege in dejavnosti, ki bi lahko spremenili za narodni park značilne krajinske gradnike ali značilne krajinske ali poselitvene vzorce (3. točka prvega odstavka 13. člena);
  - naseli ali goji rastline ali živali tujerodnih prstoživečih vrst (5. točka prvega odstavka 13. člena);
  - dela z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtem sistemu, sprostí gensko spremenjene organizme v okolje ali jih uporablja (9. točka prvega odstavka 13. člena);
  - izravna grbinaste travnike (11. točka prvega odstavka 13. člena);
- (2) Z globo od 25.000 do 100.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 4.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Z globo od 2.000 evrov do 5.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi posameznik.

(5) Če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena, katerega posledica je uničenje naravne vrednote ali njenega bistvenega dela, bistveno poslabšanje ugodnega stanja zavarovanih rastlinskih ali živalskih vrst, bistveno zmanjšanje obsega in kvalitete habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju, ali obsega in kvalitete kakovostnih krajin in uničenje ali razvrednotenje dela narodnega parka, se kaznuje:

1. pravna oseba z globo od 300.000 do 750.000 evrov;
2. samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 225.000 do 450.000 evrov;
3. odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti z globo od 12.000 do 30.000 evrov;
4. posameznik z globo od 6.000 do 15.000 evrov.

Po 63. členu zakona o TNP imamo (prekrški)

(1) Z globo od 15.000 do 150.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- odvzame iz narave rastline prstoživečih vrst, vključno z glivami z izjemo drevja, v komercialne namene brez soglasja upravljalca narodnega parka (6. točka prvega odstavka 13. člena);
- uporabi fitofarmacevtska sredstva zunaj obdelovalnih kmetijskih zemljišč (12. točka prvega odstavka 13. člena);

- dela z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtem sistemu, sprošča in uporablja gensko spremenjene organizme v območjih, kjer je to prepovedano (drugi odstavek 19. člena);

(2) Z globo od 15.000 do 75.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.000 do 8.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Z globo od 1000 do 4.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi posameznik.

In po 66. členu zakona o TNP imamo (izrekanje globe)

Storilcu prekrška iz 62., 63. in 64. člena tega zakona se v hitrem postopku lahko izreče globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe v tem zakonu. Pri odločanju o višini globe se upošteva teža prekrška in njegove posledice za cilje narodnega parka.

Zakon o ohranjanju narave ZON govori :

V 160. členu (hujši prekrški)

(1) Z globo od 10.000 do 50.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba:

- če iztrebi rastlinsko ali živalsko vrsto (prvi odstavek 14. člena);
- če zmanjša število rastlin ali živali posameznih populacij, zoži njihove habitate ali poslabša življenjske razmere do take mere, da postane vrsta ogrožena (drugi odstavek 14. člena);
- če namerno, brez opravičljivega razloga uniči ali poškoduje rastline, ubije ali poškoduje živali (tretji odstavek 14. člena);
- če namerno, brez opravičljivega razloga uniči ali poškoduje habitate populacij rastlinskih ali živalskih vrst (četrti odstavek 14. člena);
- če ravna z naravno vrednoto tako, da ogrozi njen obstoj (drugi odstavek 40. člena).

(2) Z globo od 4.000 do 20.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 1.000 do 2.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Z globo od 200 do 1.000 evrov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena posameznik.

V 160.a člen (prekrški)

(1) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba:

- če posega v naravo v nasprotju s predpisanim načinom in pogoji (drugi odstavek 15. člena);
- če ne rabi rastlin ali živali v skladu s predpisanimi pogoji (drugi odstavek 16. člena);
- če rabi rastline ali živali, ki jih je prepovedano rabiti, ali jih rabi v nasprotju s predpisano omejitvijo rabe (tretji odstavek 16. člena);
- če naseli rastline ali živali tujerodnih vrst brez dovoljenja (drugi in tretji odstavek 17. člena);
- če ravna v nasprotju z varstvenim režimom, ki ga za rastlinske ali živalske vrste, ki so varovane na podlagi ratificiranih mednarodnih pogodb, predpiše vlada (prvi odstavek 26. člena);
- če upravlja gensko banko brez pooblastila ministra (tretji odstavek 29. člena);
- če ravna v nasprotju s predpisanimi pravili ravnanja pri odvzemu biološkega materiala iz narave ali z biološkim materialom v genskih bankah (šesti odstavek 29. člena);
- če ravna v nasprotju s predpisanimi pravili ravnanja pri odvzemu genskega materiala iz narave (četrti odstavek 30. člena);
- če ravna v nasprotju s predpisanimi pravili ravnanja za ohranitev ekološko pomembnih območij (peti odstavek 32. člena);
- če ravna v nasprotju s predpisanimi pravili ravnanja za ohranitev posebnih varstvenih območij (tretji odstavek 33. člena);
- če brez koncesije rabi naravno vrednoto (prvi odstavek 43. člena);
- če ravna v nasprotju s predpisanimi pravili ravnanja ali varstvenimi režimi zavarovane naravne vrednote (drugi odstavek 49. člena);
- če ravna v nasprotju s predpisanimi pravili ravnanja ali varstvenimi režimi začasno zavarovane naravne vrednote (tretji odstavek 50. člena);
- če ravna v nasprotju s predpisanimi pravili ravnanja in varstvenimi režimi na zavarovanem območju (prvi odstavek 53. člena);
- če izvaja posege in dejavnosti v nasprotju s predpisanimi pravili ravnanja ali načrtom upravljanja (prvi odstavek 54. člena);
- če ravna v nasprotju s predpisanim varstvenim režimom za ogrožene rastlinske ali živalske vrste (prvi odstavek 81. člena);
- če ravna v nasprotju s predpisanim varstvenim režimom za varstvo izjemnega osebka, populacije ali habitata (82. člen);
- če izvaja poseg v naravo brez predpisanega dovoljenja (prvi odstavek 104. člena);
- če izvaja poseg v naravo v nasprotju z dovoljenjem za poseg v naravo (prvi odstavek 104. člena);
- če izvaja poseg v prostor v nasprotju z naravovarstvenimi pogoji ali naravovarstvenim soglasjem (prvi odstavek 105. člena);
- če izvaja poseg v prostor, za katerega ni pridobil naravovarstvenega soglasja oziroma rabi objekt, za katerega je bilo pridobljeno naravovarstveno soglasje, v nasprotju s tem soglasjem (prvi odstavek 105. člena);
- če izvaja poseg v prostor ali rabi objekt v nasprotju s pogoji iz naravovarstvenega soglasja (šesti odstavek 105. člena).

(2) Z globo od 1.000 do 4.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 400 do 1.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna

oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Z globo od 100 do 300 evrov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena posameznik.

V 161. člen govori o (lažji prekrški)

(1) Z globo od 1.000 do 2.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba:

- če ne obvesti ministrstva o nameravani doselitvi rastlin ali živali tujerodnih vrst (drugi odstavek 18. člena);

- če doseli rastline ali živali tujerodnih vrst, ki jih je prepovedano doseliti (četrti odstavek 18. člena);

- če ravna v nasprotju z obveznimi pravili varstva rastlinskih in živalskih vrst, ki jih predpiše vlada (24. člen);

- če izvozi ali uvozi rastline ali živali, njihove dele ali izdelke iz njih brez dovoljenja ministrstva (25. člen);

- če izvaja tranzit ali druga ravnanja z rastlinami ali živalmi, njihovimi deli ali izdelki iz njih brez dovoljenja ministrstva, če je dovoljenje predpisano (25. člen);

- če ravna v nasprotju s predpisanimi smernicami za ohranitev ugodnega stanja habitatnih tipov (četrti odstavek 31. člena);

- če ravna v nasprotju s predpisanimi smernicami za ohranitev biotske raznovrstnosti (peti odstavek 35. člena);

- če ravna v nasprotju s predpisanimi načini in pogoji poseganja v naravo (drugi odstavek 36. člena);

- če uredi naravno vrednoto za ogledovanje in obiskovanje brez dovoljenja (prvi odstavek 42. člena);

(2) Z globo od 200 do 1.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 200 do 400 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Z globo od 40 do 100 evrov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena posameznik.

V 161.b členu govori o (izrekanje globe)

Za prekrške iz 160. in 160.a člena tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom. Pri odločanju o višini globe se upošteva teža prekrška in njegove posledice za ohranitev biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot.

V 161.c členu je (zaseg predmetov)

Naravovarstveni nadzornik, pristojni inšpektor, carinik ali policist v okviru pristojnosti za nadzor po tem zakonu lahko zasežejo predmete, ki so uporabljeni za prekršek ali namenjeni za prekršek ali so nastali s prekrškom, kadar uradno izvedo za prekršek. Z zaseženimi predmeti se ravna skladno z zakonom o prekrških.

7. SKLEP

Najbolj zaskrbljujoče dejstvo je da je predlog Novele Zakona o Ohranjanju Narave sprejet ob koncu mandata in ali bo dovolj časa, da gre zadeva skozi tretje branje do sprejetja te novele bomo videli. Na NVMP-ju trdijo da ja. Pravna služba Vlade RS trdi da tudi ja. In če ne – kako bomo ukrepali potem, v čakanju novih vlad, ko pa se Slovenija že deset let vrti v tem nedefiniranem stanju. ZRSVN, Zavod za gozdove, Direkcija za vode RS, Ministrstvo za kmetijstvo in prehrano, Ministrstvo za zdravje, in vse Inšpekcijske službe so neučinkovite in ne morejo opravljati svojega dela z ITV, kot predpisuje Uredba 1143/2014 EU. Če razumete so roke zvezane. Zato je tako pomembno potisniti zadevo naprej, da se v primeru nesprejetja novele zadeva lahko uredi na občinskem nivoju. Evropska uredba je veljavna in zavezujoča zato občinski odlok ne more biti pravno sporen v Republiki Sloveniji, če na državnem nivoju še ni ustrezne zakonodaje. Tako se varuje pravni red v Evropski uniji. Nič ne more biti pravno sporno, če se odlok postavi na temelju uredbe EU. In kasneje k novi noveli ZON-a ta pravni del pripojimo, saj ga morajo upoštevati! Pohiteti moramo s prepovedjo vseh invazivk sprejetih že z uredbo s seznama EU, ker je to že veljavna zakonodaja v celotni EU. ZRSVN je predlagal seznam invazivk LIFE ARTEMIS. Glede na to da EU uredba dopušča drugačnost na nacionalnem nivoju moramo ta seznam vključiti v prepoved in pač EU obvestiti na občinskem nivoju o dopolnitvah ukrepov. Tako ne bomo zgubili prepotrebne časa na čakanje na nov zakon ZON. V tem primeru dajem besedo na znanje, da bom potreboval vsak glas varuha gorske narave, Planinsko zvezo Slovenije, TNP in ZRSVN že stojita ob strani in na Gozdarskem inštitutu Slovenije bodo vsekakor pristopili v pomoč. Potrebujemo inovativno Občino Kranjska Gora, ki bo z novim občinskim odlokom stopila naprej k ohranjanju narave. Odlok mora stopiti v veljavo naslednjo rastno sezono z dnem 30.april 2026 in bo prepovedal vnos in gojenje vseh invazivk s seznamov! Takoj zatem lahko vplivamo še na preostale občine v TNP Bled, Bohinj, Bovec, Gorje, Jesenice, Kobarid, Radovljica, Tolmin in Žirovnica. Ves čas pisanja te naloge sem zamal čakal na odgovor tako pomembne pravne podlage s strani predavateljice prava Maše Kovič Dine, žal jo nisem uspel dobiti. Pa upam da nam bo na koncu lahko pomagala sestaviti prepotreben odlok za občinsko upravo. Vsi ki boste to delo brali razumeti morate odnos, ko enkrat vidiš kaj se lahko zgodi, da je zato potrebno sprejeti drastičen ukrep in to speljati do konca.

Nekaj za zapomnit, kar redno ozaveščam in kar se bomo morali pri nas še naučiti...

Kaj je biodiverziteta v letu 1995 pridobila z naselitvijo 14 volkov v narodni park Yellowstone – čudež?! Kardelo je začelo loviti jelenjad. Jelenjad se je začela umikati z delov kjer so bili lahek plen. Ti deli so se pričeli regenerirati. Drevje se je začelo naravno pogozdovati. Dobili so več jagodičevja in žuželk. Vrnile so se ptice. Naselil se je bober in pričel z zajezitvami. Prišle so pižmovke, vidre in plazilci. Kardela so polovila kojote in namnožili so se zajci in miši. Rezultat je bil povečanje števila ujed, lisic, jazbecev, podlasic in krokarjev. Največja zanimivost pa je, da so kardela spremenila obnašanje rek. Z večjo razporeditvijo plenilca in plena je prišla zmožnost za uspevanje ostalih vrst. Erozijski tereni se je zmanjšala zaradi naravnega pogozdovanja. Rečni bregovi so se stabilizirali, kanali so se zožali, formiralo se je več bazenov, reke so ostale bolj fiksne v svojem toku. Torej kardela niso samo transformirala velik ekosistem, ampak so tudi spremenila fizično geografijo terena! In tudi to da se v Kanadi črni medvedi tudi sprehajajo med ljudmi, ker so zaščiteni, jih ne streljajo se ne bojijo ljudi in ne napadajo. Vedno pa obstajajo izjeme!

Kazalo:

1. VPLIVNO OBMOČJE in definicija meje varovanja in ukrepov prepovedi	2
2. PRAVNA PODLAGA - seznam za prepoved vseh invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst	4
3. IMAMO PRAVNO PODLAGO za kakršnokoli zakonodajo na tem področju s kaznovanjem	10
4. PROBLEMATIKA Z RASTJO IN DELOM PRI TUJERODNIH VRSTAH	12
5. OBSTOJEČA DEJSTVA IN PREDPISI	15
6. OBSTOJEČA KAZENSKA ZAKONODAJA RS	18
7. SKLEP	22
8. KAZALO	23